Richtlijn voor de zorg in de terminale fase focus: communicatie aspect van zorg in de terminale fase

Haio: VAN DEN BERGH Joost , KUL
Promotor: DE LEPELEIRE Jan , KUL
Praktijkopleider: VAN GENECHTEN Dirk

Context: Deze thesis kadert in de ManaMa-opleiding huisartsgeneeskunde van het ICHO tijdens de academiejaren 2017-2019. Het doel van deze thesis is het maken van een aanzet naar een richtlijn omtrent zorg in de terminale levensfase. Thema's zoals een correcte communicatie naar patiënt en omgeving toe alsook aandacht voor culturele achtergrond en spiritualiteit hebben hierin een groot aandeel

Onderzoeksvraag: - Wat is de impact van vroegtijdige zorgplanning op het stervensproces? - Op welke pijlers steunt communicatie tijdens de terminale zorg? - Wat is de invloed van duidelijke communicatie op de beleving bij een stervende patiënt en zijn omgeving? - Welke gegevens zijn belangrijk om te vermelden in het dossier van een terminale patiënt?

Methode: Er werd een uitgebreide literatuurstudie op verschillende databanken (Pubmed, Embase, Nice Guidelines en Cochrane database) en in de grijze literatuur uitgevoerd. Enkel (practice) guidelines, systematic reviews en randomised controlled trials (RCT's) gepubliceerd tussen 01/01/2008 en 01/01/2018, in de Nederlandse, Engelse of Franse taal, die gratis of via de KUL stuiterproxy te bekomen waren, werden weerhouden. Personen

Resultaten: Vroegtijdige zorgplanning verbetert de zorg in de terminale fase en bevordert de tevredenheid bij de omgeving. Het zorgt ook voor minder stress, minder angst en depressie bij de naasten. Een goed uitgevoerde VZP zorgt ervoor dat er geen onnodige interventies, behandelingen, onderzoeken, … zullen plaatsvinden. Hierdoor worden onnodige kosten vermeden. Een goed uitgevoerde VZP zorgt voor een betere documentatie van de zorgvoorkeuren in het medisch dossier. Dit komt op zijn beurt de communicatie ten goede. De communicatie dient afgestemd worden op de wensen van de patiënt. Er is immers ook een recht op niet-weten. Openheid en eerlijkheid is de basis van goede communicatie. Eufemismen dienen ten allen tijden vermeden te worden. Tijdens communicatie in de terminale fase moeten zorgverleners bedacht zijn op culturele en individuele voorkeuren. Een gebrek aan duidelijke communicatie beïnvloedt het rouwproces van de omgeving en kan leiden tot depressie en angst. Onduidelijke communicatie kan het gevolg zijn van zowel tekortkomingen op vlak van kennis, attitude en/of praktijkvoering. Als de patiënt zich aan het levenseinde bevindt, verzamel en documenteer: de noden van de persoon zowel of fysiologische, psychologisch, sociaal als spiritueel vlak; huidige klinische tekens en symptomen; medische voorgeschiedenis en klinische context; doelen en wensen van de patiënt; sociaal landschap en personen belangrijk voor de patiënt.

Conclusie: In de recente literatuur is er slechts beperkte evidence-based informatie te vinden omtrent de communicatie. Belangrijk is om aandacht te hebben voor de noden en wensen van de patiënt en voldoende tijd te nemen en beschikbaar te zijn voor patiënt en omgeving. Er is zeker nood aan verder onderzoek naar het communicatieve aspect in de terminale zorg.